

[1997] 1 एस.सी. आर. 568

प्रमोद कुमार मंत्री आणि इतर

- वि. -

ओरिसा राज्य

27 जानेवारी, 1997

[न्यायमूर्ती के. रामास्वामी आणि जी. टी. नानावटी ]

फौजदारी कायदा :

दंड संहिता, 1860 :

कलम 303, 304 सह उपकलम 34, भाग II - हत्या - दोषसिद्धी - हल्ला - मृत व्यक्तीला आरोपीने ओढून नेल्याबद्दल डॉक्टरांकडून कोणताही परिपोषक पुरावा नाही - प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदाराचा पुरावा भौतिक तपशीलाशी विसंगत आहे - स. सा . १ च्या उलट तपासणीत उघडकीस आले कि घराच्या बाहेर रक्ताचे डाग नव्हते - ओढून नेले असते तर रक्ताचे डाग असते - त्यामुळे अपीलकर्ता क्रमांक 2 आणि 3 यांच्या कलम 304 अंतर्गत गुन्ह्यासाठी दोषसिद्धी आणि शिक्षेचा भाग II रद्द केला जातो.

फौजदारी अपील न्यायाधिकरण : फौजदारी याचिका क्रमांक 127-28 /1997

फौजदारी अपील क्रमांक 109-110 /1989 मधील ओरिसा उच्च न्यायालयाच्या दिनांक 5.4.95 रोजीच्या निर्णय आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्यासाठी - जनार्दन दास आणि के. एन. त्रिपाठी.

प्रतिवादीसाठी - इंद्रजीत रॉय आणि पी. एन. मिश्रा.

न्यायालयाचा पुढील आदेश देण्यात आला :

विलंब माफ केला.

रजा मंजूर झाली.

आम्ही दोन्ही बाजूंच्या विद्वान वकिलांचे म्हणणे ऐकले आहे.

8 नोव्हेंबर 1996 च्या आदेशानुसार पहिली याचिकाकर्ते भिकारी बेहरा यांच्याविरुद्धची याचिका फेटाळण्यात आली आणि प्रमोद कुमार मंत्री, भागीरथी राऊत या उर्वरित दोन याचिकाकर्त्यांच्या संदर्भात नोटीस बजावण्याचे आदेश देण्यात आले. फिर्यादीचे प्रकरण असे आहे की 28 मे 1988 रोजी सकाळी सुमारे 10.00 वाजता, थेंगाससह सशस्त्र असलेले तिन्ही आरोपी मृत बौरीबंधूच्या घरात घुसले. ए - 1 ने त्याच्या डोक्यावर दोनदा वार केले आणि त्याला खाली फेकले. त्यानंतर, तीन आरोपींनी मृत व्यक्तीला घराबाहेर ओढून नेले. जेव्हा मृताच्या पत्नी आणि मुलाने आरडाओरडा केला, तेव्हा ते तेथून पळून गेले, सकाळी सुमारे 11.30 वाजता एफ. आय. आर. दाखल करण्यात आला आणि त्यानंतर तपास करण्यात आला. अपीलकर्ते आणि इतर दोघांवर आय. पी. सी. च्या कलम 149 अंतर्गत वाचन केलेल्या कलम 302 अंतर्गत आरोप ठेवण्यात आले आहेत. खालील न्यायालयांनी आय. पी. सी. च्या कलम 34 सह वाचन केलेल्या कलम 302 अंतर्गत दंडनीय गुन्ह्यासाठी अपीलकर्त्यांना दोषी ठरवले आहे. अपीलकर्त्यांनी केलेल्या हल्ल्याच्या संदर्भात, आरोपींनी मृत व्यक्तीला ओढून नेले याबद्दल डॉक्टरांकडून कोणताही पुष्टीकरण करणारा पुरावा नाही. प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदारांचे पुरावे देखील मुख्य तपशीलही विसंगत आहेत. आरोपी क्रमांक 2 आणि 3 हे स. स. कर. 2 च्या मागे उभे होते. जर खरोखरच तिन्ही आरोपींनी घरात प्रवेश केला असता तर त्या सर्वांनी मृत व्यक्तीवर हल्ला केला असता. हे अभियोग पक्षाचे प्रकरण नाही. या परिस्थितीत, असे म्हटले जाऊ शकत नाही की फिर्यादी पक्षाने वाजवी संशयाच्या पलीकडे हे सिद्ध केले आहे कि अपीलकर्त्यांचा मृत व्यक्तीला ठार मारण्याचा ए-1 सोबत समान हेतू होता. सरकारी साक्षीदार क्रमांक १ चा पुरावा देखील विश्वासासार्ह नाही कि ते घरात आले आणि मृत व्यक्तीला ओढून नेले. कारण उलट तपासणीत हे कबूल केले आहे कि घराच्या बाहेर रक्ताचे डाग नव्हते. जर खरोखर ओढून नेले असते, तर तिथे रक्ताचा माग असता.

त्यानुसार अपीलांना परवानगी दिली जाते. अपीलकर्ता क्र. 2 आणि 3 ची कलम 304, भाग 2, आय. पी. सी. अंतर्गत गुन्ह्यासाठी दोषसिद्धी आणि शिक्षा रद्द ठरवली जाते.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".